

Hoe word ik een zij-instromer in het beroep (zib)?

Misschien heb je op dit moment een heel andere baan en ben je eindelijk toe aan de stap naar het onderwijs. Maar hoe pak je dat aan? Je kunt bijvoorbeeld instromen in een (vaak flexibele) deeltijdopleiding, maar je kunt ook kiezen voor een zij-instroomtraject, waarin je leren en werken in het onderwijs combineert. Dit traject het officieel 'zij-instromer in het beroep' (zib). Hiermee kun je binnen twee jaar bevoegd voor de klas staan op een basisschool, middelbare school of een mbo-instelling.

Wanneer kom je voor dit traject in aanmerking, wat houdt deze route precies in en hoe ziet het traject eruit? Dat lees je hier.

In dit document...

Wat is een zij-instromer in het beroep (zib)?	2
Hoe word ik zij-instromer in het beroep?	2
1. <i>Oriënteren en solliciteren</i>	2
2. <i>Het geschiktheidsonderzoek</i>	3
3. <i>Jouw zij-instroomtraject</i>	3
4. <i>Bevoegd leraar</i>	4
Wie betaalt het zij-instroomtraject?	4
Wil je meer weten?	4

Wat is een zij-instromer in het beroep (zib)?

De term 'zij-instromer' klinkt logisch en spreekt waarschijnlijk tot je verbeelding. Toch is er een verschil tussen iemand die 'instroomt in' (of overstapt naar) het onderwijs, bijvoorbeeld via een deeltijdopleiding, en de formele benaming 'zij-instromer in het beroep (zib)'. [Wettelijk](#) gezien ben je pas een 'zij-instromer in het beroep' als je een hbo- of wo-diploma hebt en het zogeheten zij-instroomtraject doorloopt waarin je vanaf dag 1 betaald voor de klas staat en daarnaast je bevoegdheid bij een hogeschool haalt. Dit traject wordt op maat gemaakt, op basis van jouw vooropleidingen en werkervaring. In dit document, en op de rest van de teksten op het Onderwijsloket, verwijzen wij met de term 'zij-instromer' naar deze formele benaming.

Het mbo heeft een eigen zij-instroomtraject: het PDG-traject.

Wil je meer weten over het PDG-traject?

[🔗 Hoe word ik zij-instromer binnen het mbo?](#)

We zetten in dit document voor je uiteen wat de procedure is die een formele 'zij-instromer in het beroep' (zib) doorloopt. Voldoe je niet aan de criteria zoals die in dit artikel zijn beschreven? Kijk dan in een van de onderstaande artikelen om jouw route naar het onderwijs te vinden.

[🔗 Wat kan ik met mijn vooropleiding?](#)

[🔗 Welke opleiding heb ik nodig?](#)

Hoe word ik een zij-instromer in het beroep?

Als je als zij-instromer aan de slag wil in het voortgezet onderwijs, doorloop je onderstaande stappen:

1. Oriënteren en solliciteren
2. Het geschiktheidsonderzoek
3. Jouw zij-instroomtraject
4. Bevoegd leraar

1. Oriënteren en solliciteren

Het eerste initiatief voor het zij-instroomtraject ligt bij jou. Je oriënteert je eerst op middelbare scholen die jou aanspreken en bekijkt hun vacatures. Scholen die lerarenvacatures hebben, geven niet altijd aan of die geschikt zijn voor zij-instromers. Wil je graag werken bij een bepaalde school, maar zijn er geen vacatures voor zij-instromers? Dan kun je altijd reageren op een reguliere vacature of een open sollicitatie sturen. Benoem daarbij al dat je een zij-instromer bent. De school bepaalt vervolgens of die met jou in zee wil gaan.

Zodra de school heeft besloten jou als zij-instromer aan te nemen, kun je samen met de school kiezen bij welke lerarenopleiding je jouw traject wilt volgen. Die zal controleren of je voldoet aan de eisen voor het zij-instroomtraject. Die eisen zijn:

- Ⓞ Je hebt een afgeronde hbo- of wo-opleiding (bachelor of master).
- Ⓞ Je hebt een (tijdelijke) aanstelling bij een school als leraar.
- Ⓞ Je hebt een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Die vraag je op verzoek van de school (digitaal) aan bij jouw gemeente.
- Ⓞ Je stond de afgelopen twee jaar niet ingeschreven bij een lerarenopleiding. Stond je in die periode wel als student ingeschreven, maar heb je je diploma behaald? Dan geldt deze voorwaarde niet.
- Ⓞ Je beschikt al over een aantal competenties en over enige kennis of ervaring die van pas komen bij jouw werk als leraar. In een geschiktheidsonderzoek wordt daarna nog beter in kaart gebracht wat je al kan en weet, en welke scholing en begeleiding je op basis daarvan nog nodig hebt. Daarover lees je hieronder meer.

2. Het geschiktheidsonderzoek

Als je aan bovenstaande criteria voldoet, kan het bestuur van de school waar jij hebt gesolliciteerd een geschiktheidsonderzoek voor jou aan bij de lerarenopleiding. Dit onderzoek bestaat uit meerdere onderdelen en moet antwoord geven op de vraag of jij direct zelfstandig les kan geven en of je binnen twee jaar je bevoegdheid kunt halen. De resultaten van dit onderzoek zijn het uitgangspunt voor de lerarenopleiding en het schoolbestuur om te bepalen wat je nog aan scholing en begeleiding nodig hebt om een volledig bevoegd leraar te worden en hoe jouw persoonlijke scholingstraject eruit zal zien. Als uit het onderzoek blijkt dat je geschikt bent, ontvang je een geschiktheidsverklaring. Daarin staat dat je voor de duur van het zij-instroomtraject voor de klas mag staan, terwijl je je bekwaamheidsverklaring nog niet hebt. Ook staat daarin beschreven welke scholing je nog nodig hebt en welke begeleiding daarbij nodig is vanuit de school en de lerarenopleiding voordat je je bekwaamheidsverklaring krijgt.

3. Jouw zij-instroomtraject

Op basis van de geschiktheidsverklaring wordt bepaald hoe jouw persoonlijke traject eruitziet. Een zij-instroomtraject is maatwerk en wordt daarom voor iedereen anders ingevuld. Ook de verhouding tussen contactonderwijs, online leren en werkplekleren verschilt per traject. Er zijn een aantal zaken die wel voor alle zij-instroomtrajecten hetzelfde zijn:

- Ⓞ Je staat vanaf de eerste dag van je traject zelfstandig voor de klas.
- Ⓞ Omdat je een aanstelling hebt (en dus geen stagiair bent), krijg je gewoon salaris.
- Ⓞ Je werkgever betaalt het opleidingstraject. Het schoolbestuur van de school waar jij wilt werken, kan bij DUO een subsidie aanvragen voor jouw zij-instroomtraject.

- ⦿ Je moet het traject binnen twee jaar afronden. Volgens de wet mag je namelijk officieel niet langer dan twee jaar zonder bekwaamheidsverklaring voor de klas staan. Een maximale verlenging van twee jaar is mogelijk, mits daar een goede reden voor is.
- ⦿ Het programma en de uiteindelijke studiebelasting worden in een persoonlijk intakegesprek met je afgestemd. Over het algemeen wordt aangeraden om met een aanstelling van circa 0,4 fte (twee werkdagen) te beginnen, omdat het traject dat je volgt veel tijd vraagt. Valt de studielast je mee? Dan kun je tijdens het traject altijd aan de school vragen of je het aantal lessen kunt uitbreiden.

4. Bevoegd leraar

Aan het eind van het zij-instroomtraject vraag je een bekwaamheidsonderzoek aan. Daarmee moet worden aangetoond dat jij als zij-instromer inmiddels bekwaam bent om het beroep van leraar uit te oefenen. Dit wordt bepaald door de lerarenopleiding en de school waar je aan het werk bent. Soms wordt er ook een externe partij gevraagd om jouw bekwaamheid te beoordelen.

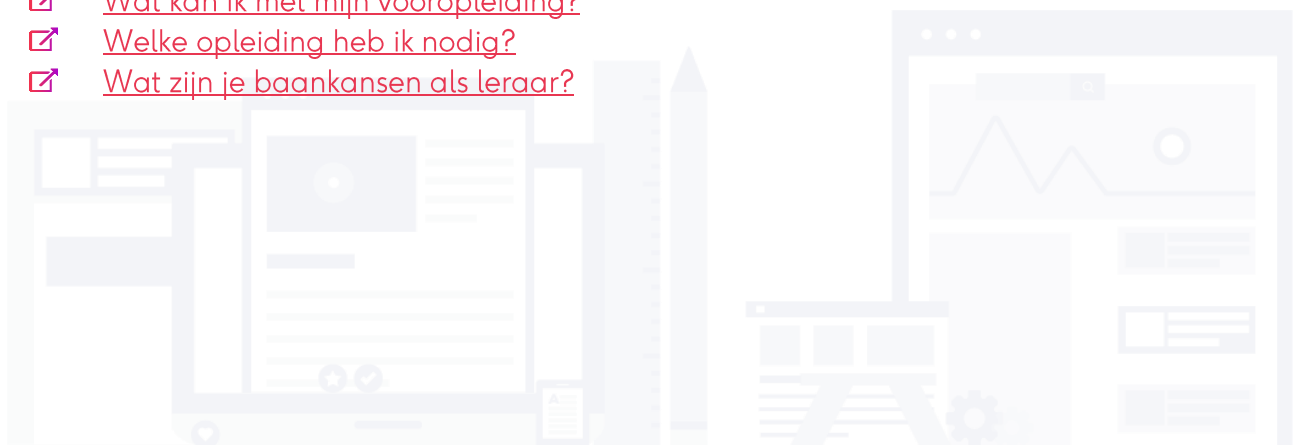
Als je het bekwaamheidsonderzoek succesvol hebt afgerond, krijg je een getuigschrift van bekwaamheid en daarmee heb je een officieel erkende onderwijsbevoegdheid in handen.

Wie betaalt het zij-instroomtraject?

Alle kosten zijn voor de school die jou in dienst neemt. Dat betekent in ieder geval het gehele opleidingstraject en je salaris, maar de subsidie is ook bedoeld als tegemoetkoming voor bijvoorbeeld studiekosten en verlof. Het schoolbestuur van de school waar jij wilt werken, kan bij DUO een subsidie aanvragen voor een zij-instroomtraject. Die subsidie bedraagt € 20.000 per zij-instromer.

Wil je meer weten?

- 🔗 [Wat kan ik met mijn vooropleiding?](#)
- 🔗 [Welke opleiding heb ik nodig?](#)
- 🔗 [Wat zijn je baankansen als leraar?](#)

 onderwijsloket